

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A.A. SKUNDO**

2026 m. kovo d. Nr. S-2026/ (7-2026/19)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Gvidos Ivanauskienės, Kristinos Jakštienės (pranešėja), Raimondos Juodkaitės ir Jurgitos Narkevičiūtės, išnagrinėjo A.A. (toliau – Pareiškėja) 2026-01-23 skundą dėl Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Inspekcija) 2026-01-21 rašto „Atsakymas apie pateiktą prašymą dėl gyventojų pajamų mokesčio įskaitymo A.A.“ Nr. (7.74 Mr) K-962 (toliau – Raštas). Pareiškėjos atstovas advokatas B.B. ir Inspekcijos atstovas C.C. 2026-03-03 dalyvavo Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Pareiškėja nesutinka su Inspekcijos Raštu, kuriuo paaiškinama Pareiškėjai, kad pagal pateiktus dokumentus dėl 8 716,67 Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) įskaitymo mokestinei nepriemokai padengti yra suėjusi mokesčio apskaičiavimo ir perskaičiavimo senatis ir nėra galimybės apskaičiuoti / perskaičiuoti sumokėto GPM.

Pareiškėja Komisijai pateikė skundą, kuriame pažymi, kad 2026-01-07 kreipėsi į mokesčių administratorių su prašymu: 1) įskaityti 2018 m. sumokėtą 8 716,67 Eur GPM sumą, apskaičiuotą nuo sandorio, kurio dalis Panevėžio apygardos teismo 2025-07-18 sprendimu civilinėje byloje Nr. e2-7-940/2025 buvo pripažinta negaliojančia nuo sudarymo momento, 62 662,57 Eur mokestinei nepriemokai padengti; 2) patikslinti Pareiškėjos mokestinę nepriemoką, įvertinant įskaitytą 8 716,67 Eur GPM, ir apie priimtą sprendimą informuoti Pareiškėją teisės aktų nustatyta tvarka.

Pareiškėja skunde nurodė, kad Panevėžio apygardos teismas išnagrinėjo civilinę bylą Nr. e2-7-940/2025 pagal ieškovų Panevėžio apygardos prokuratūros prokuroro, ginančio viešąjį interesą, ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos ieškinį atsakovams Pareiškėjai, uždarajai akcinei bendrovei „A“ (buvęs pavadinimas uždaroji akcinė bendrovė „B“), VĮ C, D.D. (D.D.) (atsakovo E.E. (E.E.) teisių perėmėjui), ir 2025-07-18 sprendimu ieškovų Panevėžio apygardos prokuratūros prokuroro ir Nacionalinės žemės tarnybos ieškinį tenkino iš dalies – pritaikė vienašalę restituciją ir priteisė valstybės naudai iš atsakovės Pareiškėjos 62 662,57 Eur sumą.

Pareiškėja nurodo, kad 2018 m. metinėje pajamų deklaracijoje (GPM308) deklaravo per 2018 m. gautas ne individualios veiklos turto pardavimo pajamas, įskaitant ir pajamas, gautas iš 2018-05-23 žemės sklypo pirkimo–pardavimo sandorio, kuriuo ji perleido 18,6615 ha žemės sklypą už 75 000,00 Eur, kurio 15,5917 ha dalis vėliau Panevėžio apygardos teismo sprendimu buvo pripažinta negaliojančia ir šioje dalyje taikyta vienašalė restitucija.

Pareiškėja pažymi, kad iš 2018-05-23 nekilnojamojo sklypo pirkimo–pardavimo sandorio gautos pajamos buvo deklaruotos kaip turto pardavimo pajamos, nurodant 75 000 Eur pajamas ir 5 447,45 Eur su šio turto įsigijimu susijusias išlaidas, o apmokestinamųjų pajamų suma sudarė 69 552,55 Eur, nuo kurių buvo apskaičiuotas ir deklaruotas 15 proc. 10432,88 Eur GPM. Teismui panaikinus sandorį jo dalyje (iš 18,6615 ha panaikinus 15,5917 ha dalyje, t. y. 83,55 proc.) ir šioje dalyje taikius restituciją, Pareiškėja prašo gražinti 8 716,67 Eur GPM permoką (10 432,88 Eur x 83,55 proc. = 8 716,67 Eur).

Pareiškėja akcentuoja, kad esminė aplinkybė yra Pareiškėjos permokos atsiradimo momentas, t. y. 2025-12-02, kuomet Lietuvos apeliacinis teismas nutartimi paliko nepakeistą Panevėžio apygardos teismo 2025-07-18 sprendimą.

Pareiškėja skunde cituoja Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 68 straipsnio 1 dalies nuostatas, nustatančias mokesčių apskaičiavimo ar perskaičiavimo terminą bei Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. VA-186 patvirtintų Mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų gražinimo (įskaitymo) taisyklių (toliau – Taisyklės) nuostatas, nustatančias, kad neįskaityta mokesčių mokėtojo Inspekcijos mokesčių apskaitoje turima mokesčio permoka (skirtumas) gali būti gražinta (įskaityta) (visa ar jos dalis), jeigu ji susidarė nuo mokesčio apskaičiavimo ir (ar) perskaičiavimo ar per didelės bei klaidingai sumokėtos mokesčio sumos, kuriai gražinti (įskaityti) taikomi MAĮ 68 straipsnyje nurodyti dalyje nustatytą apskaičiavimo ir (ar) senaties terminai, skaičiuojant pagal MAĮ 87 straipsnio 13 dalyje nustatytą tvarką.

Pareiškėjos teigimu, atsižvelgiant į tai, kad sandoris buvo panaikintas ir taikyta restitucija, situacija yra specifinė. Pareiškėja akcentuoja, kad restitucijos tikslas yra gražinti sandorio šalis į padėtį, buvusią iki sandorio sudarymo, ir panaikinti pasekmes, atsiradusias pagal neteisėtą ir negaliojančiu pripažintą sandorį. Tai reiškia, kad jei pajamos iš nekilnojamojo turto sandorio, už kurias buvo sumokėtas GPM, dėl restitucijos faktiškai nebeegzistuoja (turtas gražintas), mokesčių administratoriaus išvada, jog pajamos yra apmokestinamos GPM, yra neteisinga. Nors GPM buvo sumokėtas anksčiau, teisinė permokos atsiradimo priežastis (sandorio panaikinimas ir restitucija) atsiranda tik įsiteisėjus teismo sprendimui. Pareiškėja nurodo, kad jei mokesčių mokėtojas žino apie mokesčio permokos buvimą ir siekia ją susigrąžinti (įskaityti), terminas skaičiuojamas nuo to veiksmo atlikimo dienos. Mokesčių mokėtojas privalo pateikti įrodymus, kad iki naikinamojo termino pabaigos atliko veiksmą, liudijantį, jog žino apie permoką ir siekia ją susigrąžinti.

Pareiškėja skunde akcentuoja Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – Teisingumo Teismas) nuostatas dėl teisės susigrąžinti mokestį įgyvendinimo ir pažymi, kad Teisingumo Teismas yra pabrėžęs, kad teisės susigrąžinti mokestį įgyvendinimas dėl naikinamojo senaties termino negali savaime tapti praktiškai neįmanomu arba pernelyg sudėtingu (veiksmingumo principas). Pareiškėjos vertinimu, pagal susiklosčiusias bylos aplinkybes, remiantis veiksmingumo principu bei teisingumo protingumo kriterijais, senaties terminas neturėtų tapti kliūtimi gyventojams realizuoti savo teisę į permokos susigrąžinimą ateityje, siekiant eliminuoti susidariusį dvigubą apmokestinimą.

Skunde pažymima, kad atsižvelgiant į tai, kad teismo sprendimas dėl sandorio panaikinimo ir restitucijos iš esmės panaikina GPM apmokestinimo pagrindą, mokesčio permoka faktiškai atsiranda nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos. Nors nėra konkretaus teisės akto, nustatančio specialų terminą tokiai situacijai, galima daryti išvadą, kad mokesčių mokėtojas turėtų turėti teisę kreiptis dėl GPM permokos gražinimo per bendrąjį MAĮ 68 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą (einamieji ir treji praėję kalendoriniai metai), skaičiuojant nuo teismo sprendimo dėl sandorio panaikinimo restitucijos įsiteisėjimo dienos, nes būtent nuo šio momento atsiranda teisinis pagrindas permokai.

Pareiškėja prašo panaikinti Inspekcijos Raštą, kuriuo atsisakyta tenkinti Pareiškėjos prašymą ir įskaityti Pareiškėjos 2018 m. sumokėtą GPM 8716,67 Eur sumą, apskaičiuotą nuo sandorio, kurio dalis Panevėžio apygardos teismo 2025-07-18 sprendimu civilinėje byloje Nr. e2-7-940/2025 buvo pripažinta negaliojančia nuo sudarymo momento, 62 662,57 Eur mokeschinei nepriemokai padengti.

Skundžiamame Rašte nurodyta, kad mokesčio apskaičiavimo ir perskaičiavimo senatis reglamentuota MAĮ 68 straipsnyje. Šioje normoje nustatytas naikinamasis terminas, kuriam pasibaigus išnyksta mokesčių mokėtojo teisė perskaičiuoti mokesť. Jeigu kitaip nenustatyta šiame straipsnyje ar atitinkamo mokesčio įstatyme, mokesčių mokėtojas ar mokesčių administratorius mokesť apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip už einamuosius ir trejus praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo tų metų, kuriais pradedama mokesť apskaičiuoti arba perskaičiuoti, sausio 1 dienos (MAĮ 68 straipsnio 1 dalis). Apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokesť už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas, bet ne daugiau, kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, galima MAĮ 68 straipsnio 4 dalyje numatytais atvejais.

Rašte pažymėta, kad mokesčių administratorius apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokesť už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas gali tuo atveju, kai baudžiamojoje byloje būtina nustatyti padarytą žalą valstybei ir nėra pasibaigę Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nustatyti apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminai (MAĮ 68 straipsnio 5 dalis).

Rašte nurodyta, kad apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokesť už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas, bet ne daugiau kaip už einamuosius ir dešimt praėjusių kalendorinių metų, skaičiuojamų šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, galima tik šiais atvejais: 1) kai pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo VIII skyriaus nuostatas daroma nekilnojamojo turto, pripažinto ilgalaikiu turtu, atskaita. Šiuo atveju apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokesť už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas galima tik tiek, kiek tai susiję su šiame punkte nurodytą aplinkybę; 2) kai vykdomos dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo procedūros, numatytos Lietuvos Respublikos sudarytose ir taikomose dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartyse, Lietuvos Respublikos dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo įstatyme, Konvencijoje 90/436/EEB dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo koreguojant asocijuotų įmonių pelną arba Daugiašalėje konvencijoje, taip pat kai mokesčių administratorius apskaičiuoja arba perskaičiuoja mokesť. Šiuo atveju apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokesť už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas galima tik tiek, kiek tai susiję su šiame punkte nurodytą aplinkybę (MAĮ 68 straipsnio 6 dalis).

Rašte pažymėta, kad Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas (toliau – GPMĮ) nenustato atskiros GPM perskaičiavimo tvarkos, todėl taikomos MAĮ nuostatos ir mokesčių mokėtojas GPM deklaraciją gali tikslinti tik per MAĮ nustatytą terminą. Aukščiau išdėstytuose nurodytuose teisės aktuose tokiais atvejais, kai teismo nutartimi civilinėje byloje taikoma restitucija, nenumatytos išimtys ar kitokia mokesčio perskaičiavimo senatis, todėl negalima 2026 m. apskaičiuoti / perskaičiuoti 2018 m. apskaičiuoto GPM.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjos skundas iš dalies tenkintinas. Inspekcijos Sprendimas naikintinas ir skundas perduotinas Inspekcijai nagrinėti iš naujo.

Ginčas tarp Pareiškėjos ir mokesčių administratoriaus kilo, Inspekcijai Raštu atsisakius tenkinti Pareiškėjos prašymą sumokėtą 8 716,67 Eur GPM įskaityti biudžeto skolai padengti, kadangi pagal MAĮ 68 straipsnio nuostatas yra suėjusi mokesčio apskaičiavimo ir perskaičiavimo senatis. Todėl šioje byloje vertintina, ar MAĮ 68 straipsnyje nustatytas mokesčio

apskaičiavimo arba perskaičiavimo terminas sudaro pakankamą pagrindą atsisakyti grąžinti mokesť, kai teisė į mokesčio permokos grąžinimą atsirado tik įsiteisėjus teismo sprendimui dėl restitucijos.

Iš bylos medžiagos matyti, kad Nacionalinė žemės tarnyba 2017-12-20 sprendimu Nr. 42S-55-(14.42.3) E.E. atkūrė nuosavybės teisę į 0,6096 ha žemės plotą, perduodant neatlygintinai nuosavybėn 3,0698 ha žemės sklypo dalį, esančią 18,6615 ha ginčo žemės sklype. 2018-01-16 sprendimu VĮ C centro Nekilnojamojo turto registre buvo įregistruota E.E. nuosavybės teisė, tačiau ne į 3,0698 ha nuosavybės teise atkuriamą dalį, o į visą 18,6615 ha ploto žemės sklypą. E.E. visą ginčo žemės sklypą 2018-05-16 pirkimo–pardavimo sutartimi už 5 400 Eur kainą pardavė Pareiškėjai. Pareiškėja 2018-05-23 pirkimo–pardavimo sutartimi visą žemės sklypą už 75 000 Eur kainą pardavė UAB „A“.

Pareiškėja 2018 m. metinėje pajamų deklaracijoje deklaravo per 2018 m. gautas ne individualios veiklos turto pardavimo pajamas, įskaitant ir 75 000 Eur pajamas, gautas iš 2018-05-23 žemės sklypo pirkimo–pardavimo sandorio, kuriuo ji perleido 18,6615 ha žemės sklypą. Pareiškėja 2018 m. metinėje pajamų deklaracijoje taip pat deklaravo 5 447,45 Eur su šiuo turto susijusių išlaidų ir 69 552,55 Eur apmokestinamųjų pajamų, nuo kurių apskaičiavo 15 proc. GPM. Iš byloje esančios Pareiškėjos 2020-01-29 pateiktos Metinės pajamų deklaracijos už 2018 m. matyti, kad įvertinus minėtą sandorį ir kitas Pareiškėjos 2018 m. deklaruotas pajamas, už 2018 m. Pareiškėja iš viso deklaravo 16 465 Eur mokėtino GPM. Inspekcija 2026-03-19 raštu Nr. R-729 informavo, kad mokėtina suma buvo padengta dalimis (sumokėjo pati Pareiškėja, nurašyta nuo sąskaitos, išieškota antstolio, sudaryta mokesstinės paskolos sutartis).

Panevėžio apygardos teismas 2025-07-18 sprendimu civilinėje byloje Nr. e2-7-940/2025, be kita ko, panaikino E.E. nuosavybės teisės registraciją į 15,5917 ha ploto žemės sklypo dalį; pripažino negaliojančia ir panaikino E.E. ir Pareiškėjos 2018-05-16 sudarytos pirkimo–pardavimo sutarties dalį dėl 15,5917 ha ploto žemės sklypo pardavimo; taikė vienašalę restituciją ir priteisė iš D.D. Pareiškėjai 4 511,70 Eur; taikė vienašalę restituciją ir priteisė valstybei iš Pareiškėjos 62 662,57 Eur.

Lietuvos Apeliacinis teismas 2025-12-02 nutartimi civilinėje byloje Nr. e2A-467-4642025 Panevėžio apygardos teismo 2025-07-18 sprendimą iš esmės paliko nepakeistą.

Pareiškėja prašo grąžinti 8 716,67 Eur GPM permoką. Pareiškėja laikosi pozicijos, kad GPM permokos atsiradimo momentas yra 2025-12-02, kada Lietuvos apeliacinis teismas nutartimi paliko nepakeistą Panevėžio apygardos teismo 2025-07-18 sprendimą. Pareiškėja nurodo, kad sandorio šalys grąžintos į padėtį, buvusią iki sandorio sudarymo ir panaikintos pasekmės, atsiradusios pagal neteisėtą ir negaliojančiu pripažintą sandorį, todėl teisinė permokos atsiradimo priežastis (sandorio panaikinimas ir restitucija) atsiranda tik įsiteisėjus teismo sprendimui. Pareiškėja akcentuoja, kad jeigu mokesčių mokėtojas žino apie mokesčio permokos buvimą ir siekia ją susigrąžinti (įskaityti), terminas skaičiuojamas nuo to veiksmo atlikimo dienos.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.145 straipsnio „Restitucijos taikymo pagrindas“ 1 dalyje nustatyta, kad restitucija taikoma tada, kai asmuo privalo grąžinti kitam asmeniui turtą, kurį jis gavo neteisėtai arba per klaidą, arba dėl to, kad sandoris, pagal kurį jis gavo turtą, pripažintas negaliojančiu *ab initio* arba dėl to, kad prievolės negalima įvykdyti dėl nenugalimos jėgos.

MAJ 68 straipsnio (2019-07-16 įstatymo Nr. XIII-23531 redakcija) 1 dalyje nustatyta, kad jeigu kitaip nenustatyta šiame straipsnyje ar atitinkamo mokesčio įstatyme, mokesčių mokėtojas ar mokesčių administratorius mokesť apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip už einamuosius ir trejus praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo tų metų, kuriais pradedama mokesť apskaičiuoti arba perskaičiuoti, sausio 1 dienos. Apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokesť už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas

terminas, bet ne daugiau, kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, galima MAJ 68 straipsnio 4 dalyje numatytais atvejais, tarp jų ir tuo atveju, kai apskaičiuojamas ar perskaičiuojamas GPM (išskyrus fizinio asmens mokamo pajamų mokesčio nuo pajamų iš individualios veiklos dalį) (MAJ 68 straipsnio 4 dalies 1 punktą).

Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad senaties terminais iš tiesų siekiama užtikrinti teisinį saugumą (žr., pvz., 2020-07-09 sprendimo sujungtose bylose C-698/18 ir C-699/18 Raiffeisen Bank ir BRD Groupe Soci t  G n rale, 81 punktą, 2024-04-25 sprendimo byloje GP ir BG, C-561/21, 39 punktą). Nagrinėdamas naikinamojo (senaties) termino klausimus, Teisingumo Teismas pabr z , kad naikinamasis terminas turi atitikti veiksmingumo principą, kuris konkrečiu atveju reiškia, kad pasinaudojimas teise susigrąžinti mokesť dėl naikinamojo senaties termino negali savaime tapti praktiškai neįmanomu arba pernelyg sudėtingu (žr., pvz., 2008-05-08 sprendimo sujungtose bylose Ecotrade ir kt., C-95/07 ir C-96/07, 46 punktą, 2011-09-08 Sprendimo Q-Beef ir Bosschaert, byloje C-89/10 ir C-96/10, 32 punktą, 2017-12-20 sprendimo Caterpillar Financial Services, byloje C-500/16, 41 punktą ir kt.). Be to, Teisingumo Teismas 2017-12-20 byloje C-500/16, sprendęs permok tų mokesčių, pasibaigus 5 metų senaties terminui, grąžinimo klausimą, atkreip  dėmesį į mokesčių mokėtojo elgesį, t. y. jo rūpestingumą siekiant susigrąžinti mokesčius (žr., pvz., 2017-12-20 sprendimo Caterpillar Financial Services, byloje C-500/16, 43 ir 50 punktus). Komisijos vertinimu, nors nagrinėjamas ginčas susijęs su nacionaliniu tiesioginiu mokesčiu, Teisingumo Teismo nutartyse aptartas veiksmingumo principas taikytinas ai skinant nacionalines procesines normas.

Šiuo atveju, kaip jau minėta, Pareiškėja pateikė Pajamų mokesčio deklaraciją už 2018 m., kurioje deklaravo 75 000 Eur pajamas, gautas iš 2018-05-23 žemės sklypo pirkimo–pardavimo sandorio. Iki Lietuvos Apeliacinio teismo 2025-12-02 nutarties priėmimo Pareiškėja neturėjo nei teisinio, nei faktinio pagrindo teigti, jog GPM nuo 2018-05-23 žemės sklypo pirkimo–pardavimo sandorio buvo apskaičiuotas ir deklaruotas nepagrįstai. Todėl iki Panevėžio apygardos teismui sprendimu civilinėje byloje Nr. e2-7-940/2025 panaikinus sandorio dalį ir šioje dalyje taikius restituciją bei Lietuvos Apeliacinio teismo 2025-12-02 nutarties priėmimo dienos, kuria Panevėžio apygardos teismo sprendimas paliktas nepakeistu, Pareiškėja objektyviai negalėjo anksčiau realizuoti teisės į permokos grąžinimą.

Pareiškėja dėl nepagrįstai apskaičiuoto ir deklaruoto dalies GPM už 2018 m. grąžinimo į mokesčių administratorių kreipėsi 2026-01-07, t. y. kiek daugiau nei po 1 mėn. po Lietuvos Apeliacinio teismo 2025-12-02 nutarties priėmimo. Taigi, Pareiškėjos 2026 m. kreipimasis dėl GPM už 2018 m. grąžinimo / įskaitymo nebuvo sąlygotas Pareiškėjos netinkamų veiksmų ar aplaidumo, Pareiškėjos veiksmai siekiant susigrąžinti GPM, vertintini kaip rūpestingo mokesčių mokėtojo veiksmai.

Komisija, vadovaudamasi pirmiau nurodytomis Teisingumo Teismo nuostatomis bei įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, pažymi, kad nagrinėjamu atveju termino skaičiavimas nuo 2018 m. pažeidžia teisinį saugumą ir neatitinka veiksmingumo principo bei sudaro nepagrįstą kliūtį įgyvendinti Pareiškėjos teis  į nepagrįstai sumokėto mokesčio susigrąžinimą.

Komisija sutinka su Pareiškėjos pozicija, kad pajamų dalis iš nekilnojamojo turto sandorio, nuo kurios buvo sumokėtas GPM, dėl restitucijos faktiškai nebeegzistuoja (turtas grąžintas). Komisijos vertinimu, Pareiškėja įgijo teis  į GPM permokos grąžinimą daline apimtimi nuo tada, kai įsigaliojo galutinis sprendimas šioje byloje (Lietuvos Apeliacinio teismo 2025-12-02 nutartis), todėl, remiantis veiksmingumo principu bei teisingumo ir protingumo kriterijais (MAJ 10 straipsnis), MAJ 68 straipsnyje nustatytas GPM perskaičiavimo senaties terminas neturėtų tapti kliūtimi Pareiškėjai realizuoti savo teisės į GPM permokos susigrąžinimą.

Komisija, atsakydama į Pareiškėjos reikalavimą panaikinti Inspekcijos Raštą, pažymi, kad panaikindama skundžiamą Raštą, negali nei pati priimti sprendimo Pareiškėjai grąžinti GPM permoką, nei įpareigoti Inspekciją grąžinti GPM permoką, Inspekcijai neatlikus reikiamų su mokesčio permokos grąžinimu susijusių mokesčių administratoriaus procedūrų ar veiksmų. Komisija, priimdama sprendimą dėl Pareiškėjos GPM permokos grąžinimo, faktiškai imtųsi vykdyti mokesčių administravimą, t. y. vykdyti vykdomosios valdžios funkcijas, tai nesuderinama su Komisijos, kaip ikiteisminės institucijos, kompetencija. Tokios pozicijos dėl mokesčių mokėtojo prašymo grąžinti jam permoką laikosi ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) (2018-03-28 nutartis adm. byloje Nr. A-687-575/2018).

Atsižvelgdama į išdėstytą, Komisija pažymi, jog MAĮ 155 straipsnio 4 dalies 5 punkte yra nurodyta, kad Komisija turi teisę priimti sprendimą perduoti skundą centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo. LVAT yra išaiškinęs, kad MAĮ 155 straipsnio 4 dalies 5 punktas yra tinkamai pritaikomas tik tuomet, kai sprendimui (perduoti skundą centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo) priimti egzistuoja teisinis pagrindas. Paprastai toks pagrindas atsiranda, kai yra nustatomos teisiškai reikšmingos aplinkybės, kurios trukdo priimti teisėtą bei pagrįstą sprendimą dėl kilusio ginčo. Tokia situacija gali susidaryti dėl padarytų esminių procesinių teisės normų pažeidimų, kurių negalima pašalinti kitu būdu, kaip tik pakartojus iš naujo atitinkamas administracines procedūras, arba nepilnai ištyrus visas reikšmingas bylai aplinkybes, be kurių yra negalimas pagrįsto sprendimo priėmimas (LVAT 2008-02-14 nutartis adm. byloje Nr. A-438-163/2008, 2011-06-30 nutartis adm. byloje Nr. A-502-2801/2011, 2024-04-30 nutartis adm. byloje Nr. eA-344-602/2024).

Todėl Komisija, vadovaudamasi pirmiau nurodytomis teisės aktų nuostatomis ir Teisingumo Teismo praktika bei atsižvelgdama į byloje nustatytas aplinkybes, konstatuoja, kad šiuo atveju tikslinga pavesti mokesčių administratoriui iš naujo išnagrinėti Pareiškėjos prašymą, įvertinti Pareiškėjos už 2018 m. deklaruoto GPM sumokėjimo aplinkybes, pasisakyti dėl permokos egzistavimo eliminavus deklaruotą GPM nuo sandorio dalies, kuri Panevėžio apygardos teismo 2025-07-15 sprendimu civilinėje byloje Nr. e2-7-940/2025 buvo pripažinta negaliojančia, MAĮ 87 straipsnio nustatyta tvarka įvertinti permokos įskaitymo / grąžinimo galimybes bei priimti objektyviais ir visapusiškais duomenimis pagrįstą sprendimą dėl GPM permokos grąžinimo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktais, n u s p r e n d ž i a:

Panaikinti Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos 2026-01-21 raštą „Atsakymas apie pateiktą prašymą dėl gyventojų pajamų mokesčio įskaitymo A.A.“ Nr. (7.74 Mr) K-962 ir A.A. prašymą grąžinti GPM perduoti centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos pirmininkė

Vilma Vildžiūnaitė

Komisijos narė

Gvida Ivanauskienė

Komisijos narė

Raimonda Juodkaitė

Komisijos narė

Kristina Jakštienė

Komisijos narė

Jurgita Narkevičiūtė